

STANOWISKO
Zarządu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 26 marca 2021 roku

w sprawie instrumentu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność
w ramach środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego 2021-2027
oraz systemu instytucjonalnego

Wyrażamy zaniepokojenie o kontynuację realizacji instrumentu *rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* (RLKS) w przyszłym Europejskim Funduszu Morskim i Rybackim (EFRiM) na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, ograniczeniu jego zasięgu terytorialnego oraz centralizacji wyboru lokalnych grup rybackich.

Tzw. podejście LEADER/RLKS realizowane jest ze środków funduszy UE począwszy od perspektywy 2007-2013. Pozytywna ocena oraz korzyści zdecydowały o kontynuacji wykorzystania tego instrumentu w okresie 2014-2020, przyczyniając się do wzmocnienia lokalnego kapitału społecznego oraz struktur i podmiotowości lokalnych grup rybackich.

Działania wdrażane przez samorządy województw w ramach funduszu rybackiego, w obecnej i poprzedniej perspektywie finansowej pokazują bezsprzecznie korzyści, jakie wynikają ze wsparcia terenów zależnych od rybactwa. Motorem napędowym zmian zachodzących na terenach zależnych od rybactwa przez ostatnie kilkanaście lat stały się rybackie lokalne grupy działania (RLGD). To one aktywizują lokalną społeczność, przyczyniają się do rozwoju przedsiębiorczości i promują zdrowe odżywianie organizując pokazy i warsztaty kulinarne, a także lekcje pokazowe w szkołach edukując dzieci i młodzież od najmłodszych lat.

Niewątpliwie oddolne podejście RLKS, służy lokalnym społecznościom, które mają największy wpływ na kierunek rozwoju i wybierają działania i projekty służące realizacji tych celów. Otrzymanie środków unijnych w ramach nowego instrumentu, na lokalne strategie rozwoju kierowane przez społeczność, na obszarach zależnych od rybactwa, jest niezbędne, do utrzymania skali i ciągłości podejmowanych przedsięwzięć.

Rezygnacja z metody RLKS w przyszłym programie wspierającym sektor rybacki oznaczałaby zaprzepaszczenie wieloletniej pracy na rzecz włączenia tego sektora w lokalne procesy rozwoju w ramach partnerstwa trójsektorowego typu lokalna grupa działania.

Zwracamy również uwagę na szanse wynikające z potencjalnego zaangażowania w metodę RLKS środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach przyszłych regionalnych programów operacyjnych, dla których instytucją zarządzającą pozostaną Zarządy Województw. Perspektywa taka rozważana jest w wielu regionach. Brak instrumentu RLKS w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, może pozbawić lokalne grupy rybackie a także wielofunduszowe lokalne grupy działania możliwości wykorzystania środków tego funduszu na realizację zintegrowanych strategii lokalnych.

Odnosząc się do proponowanej centralizacji wyboru grup do realizacji lokalnych strategii, zwracamy uwagę, że oddolne podejście do budowania lokalnych strategii rozwoju ma na celu identyfikowanie specyficznych potrzeb społeczności oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Jako samorządowcy, dążymy do tego, aby mieszkańcy województwa poprzez oddolne działania mieli wpływ na życie sąsiadów oraz rozwój małych miejscowości, dlatego też instrument RLKS w przyszłej

perspektywie winien być dostosowany do potrzeb mieszkańców a obsługa administracyjna jak najbliżej obywatela.

Zwracamy także uwagę, że wyboru lokalnych grup działania dokonywać winny samorzady województw, co jest logiczne z punktu widzenia zasad kształtowania polityki regionalnej, oraz wynika z ustawowego nadzoru nad LGD, które będą projektować przyszłe lokalne strategie rozwoju z udziałem funduszu rybackiego (obecnie nadzór nad LGD sprawują marszałkowie województw).

W kontekście systemu instytucjonalnego we wdrażaniu projektów RLKS, zaznaczamy, że osiągnięcie sukcesu w dotychczasowym wdrażaniu w ramach programów operacyjnych nie byłoby możliwe bez zaangażowania samorządów województw, które inicjowały i wspierały powstawanie lokalnych grup rybackich, od początku pełniły funkcję instytucji pośredniczącej - co do istoty - wdrażania tego złożonego i skomplikowanego instrumentu, stając się obecnie jedynymi podmiotami posiadającymi wiedzę, wyspecjalizowaną kadrę, doświadczenie i wypracowane metody współpracy w tym zakresie. Jednocześnie tak ukształtowany system nie był nigdy kwestionowany, przeciwnie był postrzegany jako rozwiązanie optymalne, akceptowane przez wszystkie zainteresowane podmioty, środowiska w tym beneficjentów oraz LGR. Wspomnieć należy także o RLKS w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, który wdrażany ma być niezmiennie przez samorzady województw.

W związku z powyższym apelujemy do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o uwzględnienie *rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* w przyszłym programie operacyjnym realizowanym ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w perspektywie UE 2021-2027 dla całego obszaru Polski, oraz utrzymanie dotychczasowego systemu instytucjonalnego, gdzie instytucjami pośredniczącymi są samorzady województw. Należy dążyć do tego, aby podział środków finansowych z nowej puli odbywał się w sposób sprawiedliwy i uwzględniał interes ogółu społeczeństwa, pobudzając jednocześnie rozwój gospodarczy całego kraju i tworzenie nowych miejsc pracy, w tym również dla osób z grup defaworyzowanych.

Jednocześnie deklarujemy aktywne włączenie się w rozmowy i prace dotyczące zaprojektowania najbardziej efektywnego wdrażania środków UE na terenach zależnych od rybactwa.

Olgierd Geblewicz
Prezes Zarządu
Związku Województw RP